

[Ministeren for offentlige arbejder.]

altså være tale om enten kommunale eller private foretagender. Hvis man vil afskære kommunale eller private virksomheder fra at tilslutte sig en arbejdsgiverorganisation, vil det efter min bedømmelse ikke være realistisk, hvis vedkommende virksomhed selv skønner, at et sådant medlemskab er nyttigt og hensigtsmæssigt.

Jeg skal kort tillade mig at resumere mit standpunkt således:

Det er for mig at se ikke sandsynligt, at medlemskab af Dansk Arbejdsgiverforening eller tilsvarende organisationer i sig selv er konfliktskabende. Medlemskab af en sådan arbejdsgiverorganisation er ikke i strid med de koncessionsbestemmelser, som er udfærdiget for de virksomheder, som kan komme i betragtning. Det forekommer ikke at være rimeligt, at man fra statsmagtens side fratager kommunale og private virksomheder retten til frit at organisere sig, og min konklusion må derfor blive, at der forekommer at være en ret spinkel begrundelse for at iværksætte det udvalgsarbejde, som en vedtagelse af det foreliggende forslag til folketingsbeslutning indebærer.

Erik Andersen (Fr.borg amt): Den socialdemokratiske gruppe støtter det af SF fremsatte forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af offentlige og koncessionerede virksomheders medlemskab af private interesseorganisationer, ikke ud fra hensynet til de ansatte eller deres organisationer, heller ikke fordi vi ønsker at angribe organisationsfriheden og beskære Dansk Arbejdsgiverforenings og dens underorganisationers indflydelse, men ud fra en helhedsvurdering af retsforholdene på arbejdsmarkedet. Det er altså ikke medlemskabet i Arbejdsgiverforeningen, der angribes, men den konsekvens, medlemskabet har for de retsvirkninger, der består mellem de offentlige virksomheder og arbejdstagerne.

Arbejds- og lønforholdene på det såkaldte private arbejdsmarked reguleres hovedsagelig gennem kollektive overenskomster, indgået mellem på den ene side de enkelte fagforbund og LO og på den anden side de enkelte arbejdsgivere eller sammenslutninger af arbejdsgivere under Dansk Arbejdsgiverforening. Siden 1899, september måned, har der i Danmark eksisteret en overenskomst,

der giver begge parter ret til i forbindelse med forhandling om en overenskomst eller etablering af en kollektiv overenskomst at iværksætte arbejdskamp, strejke eller lock-out i et forsøg på at fremtvinge den ønskede løsning, en ret, der er bekræftet ved vedtagelsen af lov om arbejdsretten og lov om mægling i arbejdsstridigheder. Opnår man ikke, hvad man ønsker, kan man altså etablere en arbejdskamp, men gælder det nu også i alle forhold og for alle virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforenings område? Inden man siger ja hertil, vil det vist være rimeligt, om man analyserede de selskaber og virksomheder, forslaget omhandler, hvem der ejer dem, hvad de producerer eller yder af service, og hvilken betydning de har for hele samfundets funktion. Resultatet af denne analyse sammenholdt med en tilsvarende analyse af typiske medlemsvirksomheder under Arbejdsgiverforeningen må efter min opfattelse være afgørende for, hvilken stilling man skal tage til det rimelige i, at offentlige og koncessionerede selskaber gennem medlemskab i Arbejdsgiverforeningen underkastes det private arbejdsmarkeds retstilstand. En sådan undersøgelse og afvejning må naturligt høre hjemme i det udvalg, der forhåbentlig bliver resultatet af denne debat.

Jeg skal med et enkelt eksempel belyse, hvorfor den socialdemokratiske gruppes principielle indstilling er, at de offentlige og koncessionerede virksomheder ikke bør være medlemmer af en arbejdsgiverforening underkastet det private arbejdsmarkeds retsforhold.

Der findes 12 store kraftværker i provinsen, 11 af disse er medlemmer af Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien. Den økonomiske organisation af ejerforholdet til disse kraftværker er interessentskabsformen, interessenterne er kommuner og forsyningsselskaber, der igen er organiserede som interessentskaber eller andelsselskaber. Denne organisationsform er helt atypisk for jernsammenslutningens medlemsvirksomheder, der enten er enkeltmandsejede eller organiserede under aktieselskabsformen. Elkraftværkernes produktion er også helt atypisk for jernsammenslutningen. Den energi, man fremstiller, er ikke et jernindustrielt produkt, den er en forudsætning for det jernindustrielle pro-